

13.02.–24.05.2020

Sol LeWitt

Veggteikningarnar og bækurnar

Sol LeWitt teiknaði sína fyrstu veggteikningu í New York 1968. Fram að því hafði hann aðallega unnið með skúlptúra (eða „samsetningar“ eins og hann kallaði þá), pappírsvrk og eitt mjög áhrifaríkt bókverk sem Seth Seigelaub stýrði og kallaðist *Ljósritaða bókinn* (*Xerox Book*, 1968). Fyrir 24 síðna framlag sitt til *Ljósrituðu bókarinnar* hannaði LeWitt raðkerfi með samsettum línunum – sem hann síðar nefndi *Teikniseríuna*. *Teikniserían* er hugmyndakerfi sem LeWitt nýtti sem grunn að verkum í ólíka miðla á ferli sínum.

Í höfuðtexta sínum, „Setningar um hugmyndalist“ (1967), skilgreindi LeWitt hugmyndalist sem list þar sem allar ákvarðanir og skipulag listaverksins er fyrirfram ákveðið og „hugmyndin verður tækið sem býr til listina.“ Um þetta leyti fór LeWitt líka að hugsa um að teikna beint á vegginn. Eins og hann sagði í textanum „Veggteikningar“ (1970): „Það virðist eðlilegra að vinna beint á vegginn heldur en að búa eitthvað til, vinna að því, og festa það síðan á vegginn.“ Framlag hans til *Ljósrituðu bókarinnar* var ekki aðeins einstakt listaverk í sjálfu sér heldur var þar lögð fram áætlun að vinnslu margra væntanlegra veggteikninga. Bókverkin sem LeWitt skapaði og hannaði, og veggteikningar hans á ferlinum, tengdust og studdu hvert við annað. Í bókunum gat LeWitt oft birt heildarkerfi sín þegar hann var búinn að fullklára þau, og veggteikningarnar gáfu honum tækifæri til að prófa að útfæra hugmyndir sínar beint á vegginn.

Margar bóka listamannsins sem sjá má á sýningunni eins og *Bogar, hringir og net* (*Arcs, circles & grids*, 1972) og áður nefnd *Teiknisería* (*Drawing Series*, 1974) geta líka verið tilvísanir í skyld verk í ólíkum miðlum. Til dæmis má í bókinni *Bogar og línur* (*Arcs*

and Lines, 1974) finna skýringardæmi um kerfið sem notað er í *Veggteikning #146B*, *47 sm rúðunet sem nær yfir vegginn allan*. *Eintómar bogasamsetningar úr hornum og hliðum og beinar línur í fjórar áttir*, (2001). Í þessum “boga- og línuverkum” fær hver gerð af boga eða línu númer og samsetningunum er raðað kerfisbundið í rúðunetið. Meðfylgjandi veggmyndinni er skýringarmynd sem teiknuð er beint á vegginn svo að áhorfandinn átti sig á hugsuninni á bak við.

„Staðsetninga“ teikningarnar *Veggteikning #274 Staðsetning sex rúmfræðiforma*, (1975), og *Veggteikning #243 Rauðar línur frá miðpunkti neðst á veggnum, bláar línur frá miðpunkti efst, í átt að tilteknum handahófspunktum víðs vegar á veggnum*, (1975), sýna báðar veigamikil umskipti í listsköpun LeWitts á áttunda áratugnum. Þarna eru verkin í auknum mæli bundin við tiltekna staði og byggingafræðileg atriði og tungumál byggingatækni notað til að staðsetja punkta og rúmfræðiform á vegginn. Þau eru ekki síst sérstök að því leyti að þau láta teiknarannum það eftir, frekar en listamanninum, að ákveða staðsetningu verkanna. Með orðum LeWitts í „Gerð veggteikninga“ (1971): „Listamaðurinn og teiknarinn verða samverkamenn í listsköpuninni.“

Í öðrum hluta sýningarinnar eru veggteikningar frá níunda og tíunda áratugnum sem sýna greinilega þróunina á grunnhugmyndum LeWitts og efnisnotkun. Ólíkt því sem gerðist í flötu, blátt áfram veggteikningunum frá fyrri áratugum nýtir hann sér jafnlengdir og bleklög til að kalla fram lífliga liti og blæ sem minna á ítalskar freskur – líklega undir áhrifum þess að hafa flutt til Ítalíu 1980. Þar sem fyrri veggteikningar voru unnar með einföldum efnunum á borð við blýanta og vaxliti

sem hver sem er gat notað, krefst það hins vegar kunnáttu að nota blek. Þessi aðferð var óformlega þekkt sem „Búmm“ út af hljóðinu sem heyrðist þegar teiknarar hömruðu blekið á vegginn með tuskum.

Á níunda áratugnum byrjaði LeWitt líka að vinna með gvas, litarefni sem blandað er í vatn, í stúdíói sínu. Í framhaldi af því sýna margar bækur listamannsins frá þessum tíma verk sem unnin eru með lögum af gvasi sem minna á blekáhrifin í veggteikningum á borð við *Rúmfræðiform* í svörtu, hvítu og lit (1982) og *100 teningar* (1996). Í síðari verkum, eins og í tvíteningateikningunum *Veggteikning #415 A* (1984) og *Veggteikning #415 D* (1993), fylgdu teiknarar skýringarmyndum sem sýndu í hvaða röð litirnir áttu að fara og hve mörg lög af bleki átti að setja ofan á, í stað skýringartextanna sem fylgdu flestum fyrri verkunum.

Þótt list LeWitts þróaðist með tímanum fylgja síðari verk hans einnig þeirri grundvallarreglu að fara eftir fyrirfram ákveðinni áætlun. LeWitt tók jafnframt oft upp gamlar hugmyndir eins og raðkerfi, sem sést í verkum á borð við *Veggteikning #651 Röð af rauðum, gulum og bláum í eins-, tveggja- og þriggja hluta samsetningum, með lögum af lituðu bleki yfir*, (1990). Rautt, gult og blátt blek, prentlitirnir þrír sem LeWitt studdist aðallega við, eru bornir stig af stigi á ferninga í rúðuneti sem minna á eldri raðverk listamannsins.

Upp úr 1980 kom píramídinn til sögunnar í verkum LeWitts. Eitt eftirtektarverðasta píramíðaverk hans, *Veggteikning #465 Margir gráir, ósamhverfir píramíðar með lögum af vatnsblönduðu sótbeki*, (1986), teygir sig yfir einn vegg sýningarrýmisins

og speglar fjallahring Esjunnar í nágrenninu. Verkið í Reykjavík er sett upp í fyrsta skipti síðan það var upphaflega teiknað í Vín 1986.

Árið 1978 lýsti Bernice Rose, sýningarstjóri hjá MoMA, veggteikningunum sem „áhrifaríkum, jafn mikilvægum fyrir teikningu og slettutækni Jacksons Pollock var fyrir málverkið á sjötta áratugnum.“ Með listaverkabókum sínum og stofnun listaverkabókaútgáfunnar Printed Matter 1976 hefur LeWitt efalaust haft álika mikil áhrif á listasöguna. Þær veggteikningar og bækur sem eru sýndar hér saman í Listasafni Reykjavíkur, bjóða íslenskum almenningi í fyrsta sinn að gægjast inn í hugarheim og verk eins markverðasta listamanns okkar tíma.

Lindsay Aveilhé, sýningarstjóri og ritstjóri yfirlitsrits um veggteikningar Sol LeWitt.

The wall drawings and the books

Sol LeWitt made his first wall drawing in New York in 1968. LeWitt's work up to that point was primarily sculpture (or structures as he called them), works on paper, and one particularly influential book project curated by Seth Seigelaub called *Xerox Book* (1968). For his 24 page contribution to *Xerox Book*, LeWitt devised a serial system of line combinations--what he later called the Drawing Series. The Drawing Series is a conceptual system that LeWitt utilized throughout his career as the basis for works across various media.

In his seminal text "Paragraphs on Conceptual Art" (1967), LeWitt defined Conceptual Art as art for which all the planning and decision-making for the execution of an artwork is made beforehand, and "the idea becomes a machine that makes the art." It was around this time that LeWitt also began thinking about drawing directly on the wall. As he stated in his writing "Wall Drawings" (1970): "It seems more natural to work directly on walls than to make a construction, to work on that, and then put the construction on the wall." His contribution to the *Xerox Book* was not only a unique art project in and of itself, but it also provided a pre-set plan for the installation of several future wall drawings. The relationship between the books that LeWitt created and designed and the wall drawings LeWitt conceived of throughout his life was certainly symbiotic. The books often allowed LeWitt to publish his complete systems once he had codified them, and the installations of wall drawings provided him the ability to try out his ideas directly on the wall.

Many of the artist's books included in the exhibition such as *Arcs, circles & grids* (1972) and *Drawing Series* (1974) also act as a reference to related works in different media.

For example, in the book *Arcs and Lines* (1974), one can find schematic examples of the system used in *Wall Drawing #146B A 18-inch (47 cm) grid covering the wall. All two-part combinations of arcs from corners and sides and straight lines in four directions*, (2001). For these "Arcs and Lines" works, each type of arc or line is assigned a number, and the combinations are arranged in a grid systematically. The wall drawing also includes a schematic drawn directly on the wall so that the viewer can follow the logic.

The "Locations" drawings *Wall Drawing #274 The location of six geometric figures*, (1975) and *Wall Drawing #243 Red lines from the midpoint of the bottom side of the wall, blue lines from the midpoint of the top side to specified random points on the wall*, (1975) both represent a profound transition in LeWitt's artwork in the 1970s. These works are increasingly site-specific and use architectural features and language to locate points and geometric figures on the wall. Most notably, they instruct the drafter, rather than the artist, to determine these locations. As LeWitt stated in "Doing Wall Drawings," (1971): "The artist and the draftsman become collaborators in making the art."

The second part of the exhibition includes wall drawings from the 1980s and 1990s which mark a clear evolution in LeWitt's motifs and use of materials. In contrast to the flat, non-illusory wall drawings of the 1960s and 1970s, these later works employ isometry and use layered inks to create vibrant tones and colors reminiscent of Italian fresco--a likely influence of his move to Italy in 1980. While the earlier wall drawings used simple materials such as pencil and crayon that can be used by anyone, the progressive

application of the inks requires knowledge of a specified technique. This method was informally called “Boom” because of the sound made when the drafters apply the ink with rags in a pounding motion on the wall.

In the 1980s, LeWitt also began using gouache, a pigment diluted in water, in his studio practice. As a result, many of the artist’s books of this time depict works layered in gouache that are reminiscent of the effect of the inks used in the wall drawings, such as *Geometric Forms in Black and White and Color* (1982) and *100 Cubes* (1996). For later works such as the double cube drawings *Wall Drawing #415 A*, (1984) and *Wall Drawing #415 D*, (1993), drafters follow diagrams that indicate the order of colors or the number of layers of India ink to be superimposed, rather than the language-based instructions used in much of the earlier works.

Although LeWitt’s artwork did evolve over time, his later works still adhered to the founding principle of using a pre-set plan. LeWitt would also return often to earlier ideas such as seriality, exemplified in works such as *Wall Drawing #651 Succession of red, yellow, and blue in one-, two-, and three-part combinations, with color ink washes superimposed*, (1990). Red, yellow, and blue inks, the standard colors of LeWitt’s oeuvre adopted from printing, are applied progressively along the quadrants of a grid much like his early serial works.

LeWitt introduced the pyramid to his oeuvre in the 1980s. Sprawling along the wall of the exhibition space, *Wall Drawing #465 Multiple asymmetrical pyramids with gray ink washes superimposed*, (1986) mirrors the nearby mountain range of Esjan and is one of the

most striking examples of LeWitt’s pyramids works. It has been realized in Reykjavik for the first time since it was first executed in Vienna in 1986.

In 1978, MoMA curator Bernice Rose described the wall drawings as “catalytic, as important for drawing as Pollock’s use of the drip technique had been for painting in the 1950s.” LeWitt’s artist’s books and his founding of art book publisher Printed Matter in 1976 has no doubt been equally influential on the history of art. The wall drawings and the books, exhibited here together at the Reykjavik Art Museum, offer the Icelandic public its first glimpse into the mind and the work of one of the most groundbreaking artists of our generation.

Lindsay Aveilhé
Curator/Editor, Sol LeWitt Wall Drawings
Catalogue Raisonné

Titlar og kort

Titles and map

1.

Veggteikning #465

Margir gráir, ósamhverfir píramídar með lögum af vatnsblönduðu sótbleki
Sótblek

Fyrst teiknað af: Michael Fischer, Marcus Geiger, David Higginbotham, Heimo Zobernig
Fyrsta innsetning: Peter Pakesch-galleríð, Vín, Austurríki, janúar 1986

Wall Drawing #465

Multiple asymmetrical pyramids with gray ink washes superimposed
India ink wash

First drawn by: Michael Fischer, Marcus Geiger, David Higginbotham, Heimo Zobernig
First installation: Galerie Peter Pakesch, Vienna, Austria, January 1986

2.

Veggteikning #415 A

Tvöföld teikning

Vinstra megin: Jafnlengdarform með gráum lit sem dökknar stig af stigi á hverjum hinna þriggja flata.

Hægra megin: Jafnlengdarform með gráum, gulum, rauðum og bláum lit sem lagðir eru yfir hvern hinna þriggja flata.

Bakgrunnur er grár

Sótblek og litað blek

Fyrst teiknað af: Benoit Bidault Boone, Pascale Petit, Anthony Sansotta, Pietro Sparta
Fyrsta innsetning: Au fond de la cour à droite, Chagny, Frakklandi, maí 1984

Úr safni Liliana Tovar, Stokkhólmi

Wall Drawing #415 A

Double drawing

Left: Isometric figure with progressively darker gradations of gray on each of the three planes. Right: Isometric figure with gray, yellow, red, and blue superimposed progressively on each of the three planes.

The background is gray

India ink and color ink wash

First drawn by: Benoit Bidault Boone, Pascale Petit, Anthony Sansotta, Pietro Sparta
First installation: Au fond de la cour à droite, Chagny, France, May 1984

Liliana Tovar Collection, Stockholm

3.

Veggteikning #651

Röð af rauðum, gulum og bláum í eins-, tveggja- og þriggja hluta samsetningum, með lögum af lituðu bleki yfir

Litað blek

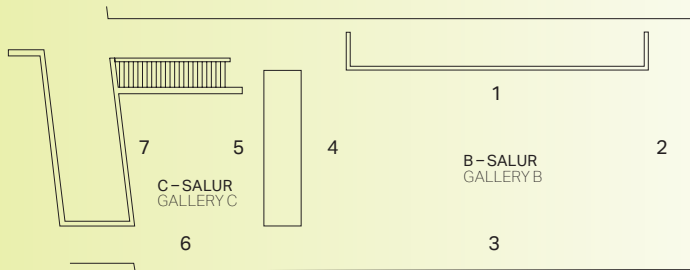
Fyrst teiknað af: David Herdmann, David Higginbotham, Bob Pierson, Faith Pittman, Elizabeth Sacre, Mary Taylor
Fyrsta innsetning: Nýlistamiðstöðin í Cleveland, Ohio, september 1990

Wall Drawing #651

Succession of red, yellow, and blue in one-, two-, and three-part combinations, with color ink washes superimposed

Color ink wash

First drawn by: David Herdmann, David Higginbotham, Bob Pierson, Faith Pittman, Elizabeth Sacre, Mary Taylor
First installation: Cleveland Center for Contemporary Art, Ohio, September 1990

4.

Veggteikning #415 D

Tvöföld teikning

Vinstra megin: Jafnlengdarform (teningur) með gráum, gulum, rauðum og bláum lit sem lagðir eru yfir hvern flatanna þriggja. Hægra megin: Jafnlengdarform (teningur) með gráum lit sem dökkar stig af stigi á milli flatanna þriggja. Bakgrunnur er grár

Sótblek og litað blek

Fyrst teiknað af: John Crowley, Christina Hejtmanek, Addison Parks, Anthony Sansotta, Mark Snow, Eric Ziemann
Fyrsta innsetningin: Addison-galleríð, Phillips Academy, Andover, Massachusetts, mars 1993

LeWitt safnið, Chester, Connecticut

Wall Drawing #415 D

Double drawing

Left: Isometric figure (cube) with gray, yellow, red, and blue superimposed on each of the three planes. Right: Isometric figure (cube) with progressively darker gradations of gray on each of the three planes. The background is gray

India ink and color ink wash

First drawn by: John Crowley, Christina Hejtmanek, Addison Parks, Anthony Sansotta, Mark Snow, Eric Ziemann
First installation: Addison Gallery of American Art, Phillips Academy, Andover, Massachusetts, March 1993

LeWitt Collection, Chester, Connecticut

5.

Veggteikning #243

Rauðar línur frá miðpunkti neðst á veggnum, bláar línur frá miðpunkti efst, í átt að tilteknum handahófspunktum víðs vegar á veggnum (staðsetning punktanna er ákveðin af þeim sem teiknar þá)

Rauður og blár vaxlitur, svartur blýantur
Fyrst teiknað af: Lucio Amelio, Sol LeWitt, Nino Longobardi, Maurizio Mazzaglia, Mimi Wheeler

Fyrsta innsetning: Lucio Amelio Modern Art Agency, Napólí, Ítalía, janúar 1975

Úr safni Chantal og Daniels Buren

Wall Drawing #243

Red lines from the midpoint of the bottom side of the wall, blue lines from the midpoint of the top side to specified random points on the wall (The specific location of the points is determined by the drafter)

Red and blue crayon, black pencil description
First drawn by: Lucio Amelio, Sol LeWitt, Nino Longobardi, Maurizio Mazzaglia, Mimi Wheeler

First installation: Lucio Amelio Modern Art Agency, Naples, Italy, January 1975

Collection Chantal and Daniel Buren

6.

Veggteikning #146B

47 sm rúðunet sem nær yfir vegginn allan.

Eintómar bogasamsetningar úr hornum og hliðum og beinar línur í fjórar áttir

Blár vaxlitur, svartur blýantur

Fyrst teiknað af: Asmir Ademagic,

Thomas Rieder

Fyrsta innsetning: Thaddaeus Ropac-galleríinu, Salzburg, Austurríki, september

2004 *Þetta verk er afbrigði af *Veggteikningu #146*, 1972

Wall Drawing #146B

A 18-inch (47 cm) grid covering the wall.

All two-part combinations of arcs from corners and sides and straight lines in four directions

Blue crayon, black pencil grid

First drawn by: Asmir Ademagic,

Thomas Rieder

First installation: Galerie Thaddaeus Ropac, Salzburg, Austria, September 2004 *This

work is a variation of *Wall Drawing #146*, 1972

7.

Veggteikning #274

Staðsetning sex rúmfræðiforma

(sá sem teiknar velur staðina)

Svartur vaxlitur, svartur blýantur

Fyrst teiknað af: Steingrim Laursen,

Sol LeWitt

Fyrsta innsetning: Listabókasafn

Tranegården Gentofte Kommune,

Kaupmannahöfn, Danmörk, september 1975

The Art Institute of Chicago; gjöf frá Judith

Neisser og Mary og Leigh Block; Norman

Waite Harris innkaupasjóðurinn 2006.

Wall Drawing #274

The location of six geometric figures

(The specific locations are determined by the drafter)

Black crayon, black pencil description

First drawn by: Steingrim Laursen, Sol LeWitt

First installation: Tranegården Gentofte

Kommunes Kunstbibliotek, Copenhagen,

Denmark, September 1975

The Art Institute of Chicago; through

prior gifts of Judith Neisser and Mary

and Leigh Block; Norman Waite Harris

Purchase Fund 2006.

Verkin eru viðkvæm

Vinsamlegast snertið ekki veggina

The works are delicate

Please do not touch the walls

Sol LeWitt æviágrip

Sol LeWitt Biography

Sol LeWitt (Hartford, 1928 – New York, 2007) er talinn einn helsti forvígismaður hugmyndafræðis, alþjóðlegrar listahreyfingar sem hófst á sjöunda áratug síðustu aldar. Hann kláraði BFA gráðu frá Syracuse háskólanum árið 1949. Árið 1951 fékk hann herkvæðningu í Kóreustríðið og þjónaði bæði í Kóreu og Japan. Árið 1953 flutti hann til New York borgar þar sem hann stundaði nám í Teiknimynda- og myndskreytingaskóla (nú School of Visual Arts). Á sjötta áratugnum starfaði hann sem grafískur hönnuður hjá nokkrum tímaritum og á skrifstofu arkitektsins I.M. Pei. Árið 1960 starfaði LeWitt í Museum of Modern Art, fyrst við upplýsingagjöf og bókasölu og síðar í næturgestamóttöku þar sem hann vingaði við listamennina Robert Ryman, Dan Flavin og Robert Mangold og rithöfundinn Lucy Lippard. Listaverk hans frá sjöunda áratugnum voru undir miklum áhrifum frá ljósmyndaranum Eadweard Muybridge, sem og Robert Rauschenberg og Josef Albers. Árið 1968 bjó LeWitt til fyrstu veggteikningu sína í Paula Cooper Gallery í New York. Árið 1976 var LeWitt einn af stofnendum listabóka útgáfunnar Printed Matter, Inc. LeWitt var með fyrstu stóru yfirlitssýninguna sína í Museum of Modern Art, New York árið 1978 og hefur haldið margar stórar sýningar um allan heim síðan. LeWitt lést 8. apríl 2007 í New York borg. Sol LeWitt er einn mikilvægasti listamaður 20. og 21. aldarinnar og hefur enn áhrif á kynslóðir listamanna og hugsuða.

Sol LeWitt (Hartford, 1928–New York, 2007) is recognized as one of the key founders of Conceptual Art, an international movement of art that began in the 1960s. He received his BFA from Syracuse University in 1949. In 1951, he was drafted in the Korean War and served in both Korea and Japan. In 1953, he moved to New York City, where he studied at the Cartoonists and Illustrators School (now the School of Visual Arts). During the 1950s, he worked as a graphic designer for several magazines and for the office of architect I.M. Pei. In 1960, LeWitt worked at the Information and Book Sales desk, then as a night receptionist at the Museum of Modern Art where he befriended artists Robert Ryman, Dan Flavin, and Robert Mangold and writer Lucy Lippard. His artwork of the 1960s was greatly influenced by the photographer Eadweard Muybridge, as well as Robert Rauschenberg and Josef Albers. In 1968, LeWitt created his first wall drawing at Paula Cooper Gallery in New York. In 1976, LeWitt co-founded the artist book nonprofit Printed Matter, Inc. LeWitt had his first major retrospective exhibition at the Museum of Modern Art, New York in 1978 and has had many major exhibitions of his work around the world since. LeWitt died on April 8, 2007 in New York City. Sol LeWitt is one of the most important artists of the 20th and 21st centuries, and continues to influence consecutive generations of artists and thinkers.

Veggteikningar eftir Sol LeWitt

Mig langaði að gera listaverk sem var eins tvívítt og mögulegt væri.

Það virðist eðlilegra að vinna beint á vegginn heldur en að búa eitthvað til, vinna að því, og festa það síðan á vegginn.

Ytri einkenni veggjarins: hæð, lengd, litur, efnis og byggingafræðileg atriði og útdúrar, eru allt nauðsynlegur hluti af veggteikningunni.

Á ólíkum veggjum verða til ólíkar teikningar.

Stundum sjást gallar á veggnum eftir að teikningunni er lokið. Þeir eiga að teljast hluti af veggteikningunni.

Best er að teikna á gifs, verst á múrstein, en hvort tveggja hefur verið gert.

Á flestum veggjum eru holur, sprungur, nabbar, fitublettir, þeir eru hvorki jafnir né hornréttir og með alls kyns byggingafræðilegri sérstöðu.

Annmarki þess að nota vegg er sá að listamaðurinn er upp á miskunn arkitektsins kominn.

Teikningin skal gerð frekar létt á vegginn með hörðu ritblýi svo að línurnar verði, eins og hægt er, hluti af yfirborði veggjarins sjónrænt séð.

Annað hvort er allur veggurinn notaður eða hluti af honum, en málin á veggnum og yfirborði hans hafa umtalsverð áhrif á útkomuna.

Þegar teiknað er á stóra vegg ætti áhorfandinn að sjá teikningarnar í hlutum, eftir röð, en ekki vegginn í heild.

Mismunandi teiknarar teikna ljósar eða dökkar línur, nær hver annarri eða fjær. Svo lengi sem samræmis er gætt skiptir engu máli hvort er.

Með því að setja saman alls kyns svartar línur fást mismunandi tónar; línur sem eru ólíkar að lit leiða af sér mismunandi liti.

Hinar fjórar beinu línur sem liggja til grundvallar eru lóðrétt, lárétt, 45° skáhallt vinstri til hægri, og 45° skáhallt hægri til vinstri.

Við vinnslu á litateikningum er ákjósanlegt að veggurinn sé sléttur og hvítur. Litirnir eru gulur, rauður, blár og svartur, þeir sem notaðir eru í prentverki.

Þegar teiknað er með svörtum línum eingöngu ætti að nota sama tón um allan flötinn til að viðhalda heildarmynd á yfirborðinu.

Blekteikning á pappír fylgir veggteikningunni. Listamaðurinn teiknar hana en teiknarar sjá um veggteikninguna.

Blekteikningin er skissa að veggteikningunni en ekki endurgerð hennar; veggteikningin er ekki endurgerð blekteikningarinnar. Hvor um sig er jafn mikilvæg.

Hægt er að líta á hliðarnar á einföldum þrívíðum hlutum sem vegg og teikna á þær.

Veggteikningin er varanleg innsetning þar til hún er eyðilögð. Þegar búið er að skapa eitthvað er ekki hægt að taka það til baka.

Þessi texti er endurprentaður úr *Sol LeWitt* (Museum of Modern Art, New York, 1978), þar sem hann var endurskoðaður frá fyrstu útgáfu í „Heimildir um hugmyndalist,“ ritstýrt af Gregory Battcock, í *Arts Magazine* 44, 6 (apríl 1970).

Wall Drawings by Sol LeWitt

I wanted to do a work of art that was as two-dimensional as possible.

It seems more natural to work directly on walls than to make a construction, to work on that, and then put the construction on the wall.

The physical properties of the wall: height, length, color, material, and architectural conditions and intrusions, are a necessary part of the wall drawings.

Different kinds of walls make for different kinds of drawings.

Imperfections of the wall surface are occasionally apparent after the drawing is completed. These should be considered a part of the wall drawing.

The best surface to draw on is plaster, the worst is brick, but both have been used.

Most walls have holes, cracks, bumps, grease marks, are not level or square, and have various architectural eccentricities.

The handicap of using walls is that the artist is at the mercy of the architect.

The drawing is done rather lightly, using hard graphite so that the lines become, as much as possible, a part of the wall surface, visually.

Either the entire wall or a portion is used, but the dimensions of the wall and its surface have a considerable effect on the outcome.

When large walls are used the viewer would see the drawings in sections sequentially, and not the wall as a whole.

Different draftsmen produce lines darker or lighter and closer or further apart. As long as they are consistent there is no preference.

Various combinations of black lines produce different tonalities; combinations of colored lines produce different colors.

The four basic kinds of straight lines used are vertical, horizontal, 45° diagonal left to right, and 45° diagonal right to left.

When color drawings are done, a flat white wall is preferable. The colors are yellow, red, blue, and black, the colors used in printing.

When a drawing is done using only black lines, the same tonality should be maintained throughout the plane in order to maintain the integrity of the wall surface.

An ink drawing on paper accompanies the wall drawing. It is rendered by the artist while the wall drawing is rendered by assistants.

The ink drawing is a plan for but not a reproduction of the wall drawing; the wall drawing is not a reproduction of the ink drawing. Each is equally important.

It is possible to think of the sides of simple three-dimensional objects as walls and draw on them.

The wall drawing is a permanent installation until destroyed. Once something is done, it cannot be undone.

This text has been reprinted from *Sol LeWitt* (Museum of Modern Art, New York, 1978), where it was revised from its first publication in "Documentation in Conceptual Art," edited by Gregory Battcock, in *Arts Magazine* 44, 6 (April 1970).

Sol LeWitt
13.02.2020–24.05.2020

Sýningarstjóri Curator
Lindsay Aveilhé

Dagskrá
Programme

Sunnudag 16. febrúar kl. 14.00
Leiðsögn sýningarstjóra

Sunday 16 February at 14h00
Curators Talk

Nánari upplýsingar um leiðsagnir og dagskrá á heimasíðu safnsins
Further information on guided tours and programme on museum website

Stórir og smáir hópar geta bókað sérleiðsögn
Small or large groups can book guided tours

Listasafn Reykjavíkur þakkar þeim sem lánuðu verk á sýninguna
The Reykjavik Art Museum wishes to thank those who kindly lent works for the exhibition

Úrval listaverkabóka Sol LeWitt var skipulagt í samstarfi við Emanuele De Donno og VIAINDUSTRIAE
The selection of Sol LeWitt artist's books has been organized in collaboration with Emanuele De Donno and the VIAINDUSTRIAE archive.

Þakkir Thanks to
Myndlistaskóli Reykjavíkur
Reykjavik School of Visual Arts
Listaháskóli Íslands
Iceland University of the Arts

Veggteikningarnar á þessari sýningu voru teiknaðar af
The wall drawings in this exhibition were installed by

Yfirmaður innsetningar
Installation director
John Hogan

Aðalteiknarar
Master drafters
Nicolai Angelov
Andrew Colbert
Roland Lusk
Remi Verstraete

Aðstoðarteiknarar
Assistant drafters
Adrian Crawley
Agnes Hlynsdóttir
Andrea Helgadóttir
Anni Pöysti
Galadriel Gonzalez
Hlynur Steinsson
Ida Albertina Tevajaervi
Jasper Bock
Lani Yamamoto
Melanie Waha
Melissa Poutsalo
Mirjam Maeekalle
Niels William Thiemer Rasmussen
Robert Zadorozny
Rosa África Navarro Martínez
Rúrí Sigríðardóttir Kummata
Samuel Anfray
Sigríður Stella Gunnarsdóttir
Steinn Logi Björnsson
Zsóka Leposa